

π. ΛΙΒΥΟΣ

ΖΗΤΗΣΕ

Τελικά φοβόμαστε να πεθάνουμε
ή μήπως να ζήσουμε;

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Ζήσε. Τελικά φοβόμαστε να πεθάνουμε ή μήπως να ζήσουμε;**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: π. Λίβυος
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Άννα Μαράντη
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Θάνος Κακολύρης
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ελένη Σταυροπούλου

© π. Χαράλαμπος Λίβυος Παπαδόπουλος, 2022
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2022

Πρώτη έκδοση: Νοέμβριος 2022, 6.000 αντίτυπα

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-4756-8
Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-4757-5

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.	PSYCHOGIOS PUBLICATIONS S.A.
<i>Από το 1979</i>	<i>Publishers since 1979</i>
Έδρα:	Head Office:
Τατοΐου 121, 144 52 Μεταμόρφωση	121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece
Βιβλιοπωλείο:	Bookstore:
Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα	13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece
Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550	Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550

e-mail: info@psychogios.gr
www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

π. ΛΙΒΥΟΣ

ΖΗΛΕ

Τελικά φοβόμαστε να πεθάνουμε
ή μήπως να ζήσουμε;

ΕΡΓΑ ΤΟΥ π. ΛΙΒΥΟΥ

*Ο Κινέζος, ο Θεός κι η μοναξιά (συλλογή διηγημάτων),
εκδόσεις Αρμός.*

Όλα είναι δρόμος, εκδόσεις Αρμός.

Κάθε τέλος μια αρχή, εκδόσεις Αρμός.

Η ενοχή της χαράς, εκδόσεις Αρμός.

Ένας Θεός που έπαιζε κρυφτό, εκδόσεις Αρμός.

Ζωή δίχως συνταγές, εκδόσεις Αρμός.

*Εμπιστοσύνη, η ελευθερία από την ανάγκη
να ελέγχεις τα πάντα, εκδόσεις Αρμός.*

Ό,τι λάμπει δεν είναι Χριστός, εκδόσεις Αρχονταρίκι.

Θαύματα φτιαγμένα από τραύματα, εκδόσεις Αρμός.

Συμμετοχή σε συλλογικούς τόμους:

Τα λόγια σου σαν μέλι, εκδόσεις Εν Πλω.

*Ο πειρασμός του λαϊκισμού και οι περιπέτειες του λόγου,
εκδόσεις Αρμός.*

Μιλώντας με τα παιδιά μας για όλα..., εκδόσεις Αρχονταρίκι.

*Ναρκισσισμός και Αυτοθεματοποίηση στα μέσα κοινωνικής
δικτύωσης, εκδόσεις Ακαδημίας Θεολογικών
Σπουδών Βόλου.*

Να ονειρεύομαι, να ζω!, εκδόσεις Εν Πλω.

Γιατί όποιος θέλει να σώσει τη ζωή του θα τη χάσει· όποιος όμως εξαιτίας μου χάσει τη ζωή του, θα τη βρει. Τι ωφελείται ο άνθρωπος, αν κερδίσει ολόκληρο τον κόσμο, χάσει όμως τη ζωή του; Ή τι μπορεί να δώσει ο άνθρωπος αντάλλαγμα για τη ζωή του;

Κατά Ματθαίον 16, 25-28
Ιησούς Χριστός

Το να είμαστε ζωντανοί είναι ο μεγαλύτερος φόβος μας. Δεν είναι ο θάνατος ο μεγαλύτερος φόβος μας, αλλά το να ρισκάρουμε να ζήσουμε: να πάρουμε το ρίσκο να είμαστε ζωντανοί και να εκφράζουμε την αληθινή μας φύση...

Ντον Μιγκέλ Ρούιζ

Τρέμουν τον θάνατο εκείνοι που φοβούνται τη ζωή

«Τελικά, γιατί φοβόμαστε τον θάνατο;» με ρώτησε ένα παλικάρι μέσα από ένα μήνυμα στο messenger. Η αλήθεια είναι ότι η απάντηση δεν είναι καθόλου εύκολη. Χρειάστηκαν πολλά χρόνια να ζήσω στη σκοτεινή σκιά του φόβου έως και του πανικού που προκαλεί η ιδέα του θανάτου, για να δώσω μια απάντηση στην ύπαρξή μου. Θυμάμαι, μικρό παιδί ακόμη, να τρέμω στην ιδέα και εικόνα του θανάτου, να κολλάω το κορμάκι μου στον τοίχο του κρεβατιού, να κουλουριάζομαι στην αγωνία μου και έφιδρος να προσπαθώ να διώξω την απειλή της ανυπαρξίας. Σκεφτόμουν να μην υπάρχω και πάγωνα. Ένιωθα απίστευτη μοναξιά. Τότε έμαθα να αγαπώ το διάβασμα και τα βιβλία. Διάβαζα για να ξεχνάω τους φόβους μου, για να ησυχάζω τους λογισμούς μου, να ξεφεύγω λιγάκι από τις σκέψεις που με αιχμαλώτιζαν στην αγωνία και τη θλίψη. Εκεί, σε αυτή την κατάσταση, είπα και τις πρώτες μου προσευχές. Έμαθα να συνδέομαι με κάτι μεγαλύτερο και ανώτερο από μένα, που ωστόσο δεν ήταν απόμακρο και απρόσωπο. Ήταν γλυκό σαν αγκαλιά και τρυφερό σαν μητρικό φιλή.

Ο Θεός είναι μια απέραντη ζεστή αγκαλιά, γεμάτη αποδοχή, που σε ασφαλίζει από τα νύχια του θανάτου. Εάν δεν το έχεις βιώσει, τότε απλώς δεν Τον έχεις ακόμη συναντήσει.

Τελικά πόσα πράγματα μαθαίνουμε από μια δοκιμασία, από τον πόνο που μαστίζει την ύπαρξή μας! Βέβαια, όταν περνάς τη σκληρή πραγματικότητα του πόνου και υποφέρεις, δεν υπάρχουν ωραίες ιδέες και διηγήσεις. Δεν είναι καιρός για συμπεράσματα και φιλοσοφίες. Τότε προσεύχεσαι όσο μπορείς και αντέχεις, κάνεις πράγματα που σου δίνουν ανακούφιση και ενίσχυση, έστω παρηγοριά, και περιμένεις με μεγάλη υπομονή να τελειώσει η θύελλα.

Όταν όμως περάσει η καταιγίδα, τότε, ενώ ακόμη στεγνώνεις τα βρεγμένα της ψυχής σου, διαπιστώνεις ότι όσο εσύ ήσουν μέσα στην μπόρα ο Θεός ετοίμαζε και σχεδίαζε το δικό σου αύριο. Και, πίστεψε, είναι γεμάτο φως και ευτυχία. Αρκεί να το θέλεις. Αρκεί να το ζητάει ο βαθύτερος εαυτός σου, να αντέχεις το φως, τη χαρά και την ευλογία στη ζωή σου. Διότι, όπως θα πούμε πολλές φορές σε αυτό το βιβλίο, δεν είναι τελικά το σκοτάδι που μας τρομάζει αλλά το φως που έχουμε μέσα μας. Οι δυνατότητες και οι ικανότητες, τα χαρίσματα και οι ευλογίες. Αντέχουμε τη διαχείριση τους; Την ευθύνη τους; Αυτό είναι ένα ερώτημα ζωής.

Στην πνευματική παράδοση της Εκκλησίας λέμε ότι μια μεγάλη δοκιμασία τη διαδέχεται μια μεγάλη ευλογία, ένα χάρισμα, η

Ίδια η Χάρης που είναι γεμάτη φως, εσωτερικό πλάτεμα και μεγάλη χαρά. Χαρά που δεν εξαρτάται από εξωτερικές συνθήκες και καταστάσεις. Δεν περιορίζεται από την εξωτερική πραγματικότητα. Η χαρά είναι εσωτερικό γεγονός που φωτίζει όλη τη ζωή μας.

Η χαρά είναι σκάλα προς τον ουρανό που ξεκινάει από μέσα μας.

Έτσι, ο πόνος, οι συνεχείς σφοδροί πανικοί και οι φοβίες έφεραν τα δώρα τους, και, πιστέψτε με, ήταν πολλά και όμορφα. Τώρα βρίσκομαι σε μια ηλικία, έχω κόψει αρκετά χιλιόμετρα ζωής και μπορώ να πω ότι με αυτόν τον φόβο και το άγχος του θανάτου έχουμε κουβεντιάσει αρκετά και αλληλογνωριστεί. Κάπου φτάσαμε την κουβέντα μας. Έτσι έχω καταλήξει στα εξής όχι θεωρητικά αλλά βιωματικά συμπεράσματα, τα οποία ανέφερα στον νεαρό φίλο μας, που έθεσε την ερώτηση στο messenger μου, και τα μοιράζομαι και με όλους εσάς, που ενδεχομένως έχετε περάσει από το καμίνι τέτοιων εσωτερικών κρίσεων:

1. Δεν υπάρχει άνθρωπος που να μη φοβάται τον θάνατο.

Τόσο γιατί είμαστε θνητοί και φθαρτοί όσο και διότι έχουμε πλαστεί για την αιωνιότητα. Δεν είναι στο οντολογικό DNA μας ο θάνατος. Ο Θεός μάς έπλασε για να ζούμε αιώνια κοντά Του. Οπότε ο θάνατος δεν μπορεί να γίνει ποτέ φίλος μας, ποτέ δεν πρόκειται να τον νιώσουμε δικό μας κομμάτι, γιατί δε μας ταιριάζει. Είμαστε πλασμένοι για το φως και όχι για το σκοτάδι. **Είμαστε πλασμένοι για τη ζεστασιά του ουρανού και όχι για την παγωνιά του θανάτου.**

2. **Φοβούνται τον θάνατο περισσότερο εκείνοι που φοβούνται τη ζωή.** Όσο περισσότερο είμαστε μακριά από τα όνειρα και τις επιθυμίες μας, από τον πραγματικό εαυτό μας και τις βασικές ανάγκες μας, όσο κρυβόμαστε από τη ζωή κλεισμένοι στους φόβους μας, τόσο ο θάνατος στοιχειώνει το μυαλό και την ψυχή μας. **Ο φόβος του θανάτου είναι φόβος της ζωής.**
3. **Η απουσία πίστεως στον Θεό είναι μια μορφή υπαρξιακής αναπηρίας.** Ο άνθρωπος που δεν πιστεύει ή μάλλον λέει ότι δεν πιστεύει σε τίποτα, στην ουσία ακυρώνει μια μεγάλη δυνατότητα της ύπαρξής του, εκείνη να κοινωνεί με τον Θεό, να αισθάνεται και να γεύεται πραγματικά την Παρουσία Του.

Όταν δεν έχεις εμπειρία Θεού, έχεις ακρωτηριάσει τον εαυτό σου, είσαι μισός, κομματιασμένος. Αυτή η απουσία, δηλαδή της πίστης, πικραίνει όλη τη ζωή μας. Το ανώτερο είναι μέσα μας. Είμαστε πλασμένοι από τον Θεό και τον κουβαλάμε σε όλα τα κύτταρά μας. Ο Θεός δε ζει χαμένος στα σύννεφα αλλά κρυμμένος στην καρδιά μας και ψιθυρίζει τα όνειρά μας. Τον ακούς;

Μαζί όμως με τα παραπάνω βιωματικά συμπεράσματα πήρα και ορισμένες αποφάσεις που πείσμωναν την ύπαρξή μου υπέρ της ζωής με σκοπό να αφήσουν τον θάνατο με άδεια χέρια.

- 1. Πήρα την απόφαση να πεθάνω μια φορά και όχι κάθε μέρα.** Με τον φόβο πεθαίνεις κάθε μέρα. Έτσι αποφάσισα να ζήσω προτού πεθάνω. Να ζήσω την κάθε μέρα σαν να είναι η πρώτη και η τελευταία μου πάνω στη γη. Δώρο που πρέπει να χαρώ.
- 2. Πείσμως απέναντι στην απειλή του θανάτου.** Και είπα ότι όταν πεθάνω θα του αφήσω όσο λιγότερα μπορώ. Θα ζήσω δηλαδή με χαρά και δοξολογία όλα τα δώρα της ύπαρξης που μου έδωσε ο Θεός. Θα τα χαίρομαι όλα, θα τα ζω όλα, μικρά και μεγάλα, δύσκολα κι εύκολα, ευχάριστα και δυσάρεστα, με τη βαθιά πεποίθηση ότι όλα είναι δρόμος και μαθήματα εξέλιξης μέσα στο βαθύτερο σχέδιο του Θεού.
- 3. Θα ζω κοντά στις πραγματικές ανάγκες μου.** Όπως, δηλαδή, με δημιούργησε και με θέλει ο Θεός. Με αγάπη, έκφραση, δημιουργία και σύνδεση. Είμαι ευτυχισμένος όταν ζω έτσι που με έφτιαξε ο Θεός να υπάρχω. Δηλαδή στην αλήθεια του εαυτού μου.
- 4. Η προσευχή θα γίνει το οξυγόνο της ψυχής μου.** Ο Χριστός η ανάσα της ύπαρξής μου. Να του μιλάω, να τον ποθώ και να τον ζητώ, να τον ψάχνω σε καθετί μικρό και ασήμαντο που γίνεται μεγάλο και σπουδαίο. Σε όλα να βλέπω Εκείνον, που ήρθε ώστε να κερδίσει η ζωή το στοιχείο με τον θάνατο. Δεν μπορώ να φοβάμαι πλέον τον θάνατο γιατί ο Χριστός νίκησε υπέρ της ζωής. Τώρα ο θάνατος δεν μπορεί να είναι προορισμός αλλά μονάχα πέ-

ρασμα, όπως εκείνο το γεφυράκι που μας περνάει στην απέναντι όχθη του ποταμού, εκεί όπου βλέπω τη ζωή να λούζεται στο φως και στη χαρά.

Τα παραπάνω σε καμία περίπτωση δε σημαίνουν ότι ο άνθρωπος γίνεται άτρωτος απέναντι στον θάνατο και τον φόβο του. Σαφέστατα και ως ανθρώπινα πλάσματα φοβόμαστε και μάλιστα απέναντι σε πραγματικές απειλές τρέμουμε και ωχριούμε. Όμως, υπάρχει η δυνατότητα να τον αντιμετωπίσουμε και να διαχειριστούμε τον φόβο του. Γίνεται να δώσουμε φως στο σκοτάδι του. Την απάντηση την έδωσε ο Χριστός επάνω στον Γολγοθά με την Ανάστασή του. Που σημαίνει με απλά λόγια ότι στη ζωή κάθε τραύμα μπορεί να γίνει θαύμα, κάθε καταστροφή μια νέα αρχή, κάθε δοκιμασία μια μεγάλη ευλογία. Ο θάνατος δεν είναι πλέον το τέλος αλλά μια μεγάλη αρχή, μια συνέχεια του δώρου της ζωής.

Τη νύχτα που θα πιάσεις πάτο

*Στην πιο βαθιά νύχτα αναγνωρίζουμε πιο έντονα
το φωτεινό σημείο της επιθυμίας...*

Μάσιμο Ρεκαλκάτι

Τη νύχτα που θα πιάσεις πάτο το ξημέρωμα δε θα είναι ξανά το ίδιο. Θα σε βρει αντιμέτωπο με μεγάλα ερωτήματα απέναντι στον ίδιο σου τον εαυτό, που αυτή τη φορά θα είναι γυμνός από τα ψέματα του εγώ. Αυτός ο εαυτός που θα έχει πλέον ακουμπήσει την κόλαση, ραγισμένος και θρυμματισμένος θα ζητάει να ενώσει τα κομμάτια του. Θα απαιτεί τον σεβασμό που του στέρησες, τις αλήθειες που του έκρυψες, τη ζωή που του έκλεψες. Δεν εννοώ ότι σε ένα πρωινό θα λυθούν όλα τα προβλήματα και τα τραύματα μιας ζωής, αλλά ότι πλέον δε θα είναι τίποτε όπως πριν. Όλα θα είναι αλλιώς.

Ένα κλικ, μια στιγμή, μια αρχή έχει συμβεί.

Έχω περάσει φρικτές ημέρες και νύχτες, μήνες και χρόνια, λέγοντας ψέματα στον ίδιο μου τον εαυτό. Γιατί, να το θυμάστε, τα μεγαλύτερα ψέματα τα λέμε εμείς οι ίδιοι στον εαυτό μας, τις πιο φρικτές προδοσίες δεν τις έχουν κάνει οι άλλοι σε εμάς, αλλά εμείς απέναντι στη ζωή μας.

Μέχρι να έρθει η πραγματική μετάνοια και οι αληθινές αλλαγές στη ζωή μου, έλεγα φρικτά ψέματα και έτσι οι αρρώστιες και τα προβλήματα φούντωναν. Έθαβα, κουκούλωνα, μπάλωνα σκισμένα ρούχα που πλέον από τα πολλά μπαλώματα δεν μπορούσαν να κρύψουν τη γύμνια μου. Το ψέμα δεν αντέχει, καταρρέει, το σκοτάδι φεύγει, δεν μπορεί να δώσει ζωή, αργά ή γρήγορα θα φανερωθεί η αλήθεια, που δε λέγαμε ή δε βλέπαμε, στον εαυτό μας και στις σχέσεις μας.

Τι πρέπει, λοιπόν, να κάνουμε; Να δούμε την κρίση που αντιμετωπίζουμε, τη δοκιμασία που περνάμε ως ευλογία ζωής, δώρο Θεού· μια καταστροφή, που ίσως είναι η ευκαιρία να βρούμε ξανά το χαμένο κέντρο της ζωής μας. Γιατί εάν κάτι δεν πεθάνει, πώς θα αναστηθεί; Τι μας λέει ο Χριστός; «Αυτός που θα χάσει την ψυχή του θα τη σώσει...». Αυτός λοιπόν που τολμά να χάσει το ψέμα θα βρει την αλήθεια. Αυτός που τολμά να σκοτώσει τη νεκρή ζωή του θα αναστηθεί στο φως τού αύριου, στην ομορφιά της ύπαρξης, που, πιστέψτε με, έχει τόση ευλογία και χάρη. Ο Θεός μάς έπλασε υπέροχους, η ζωή είναι ένα συναρπαστικό ταξίδι δίχως τέλος. Ζήστε το, μην πετάξετε το δώρο του Θεού, μην κρυφτείτε από φόβο. Διότι, όπως λέει ο Ρόμπιν Σάρμα, «**μια δύσκολη ημέρα για το εγώ μας είναι μια σπουδαία ημέρα για την ψυχή μας**».

Ο Θεός σε άγγιξε μέσα από το τραύμα σου. Ο Θεός επέτρεψε να αγγίξεις την κόλαση για να ποθήσεις απόλυτα τον παράδεισο, γιατί μονάχα στο ανατριχιαστικό άγγιγμα του θανάτου ερωτεύεσαι ξανά τη ζωή.

Τη ζωή δεν την αναλύουμε αλλά τη **ΖΟΥΜΕ**.

Τη **ΧΑΡΑ** δεν τη βρίσκουμε αλλά τη φτιάχνουμε.

Τελικά δεν είναι το **ΣΚΟΤΑΔΙ** που μας τρομάζει αλλά το **ΦΩΣ**
που κουβαλάμε μέσα μας.

Καμία **ΔΥΣΚΟΛΙΑ** δεν πρέπει να μας φοβίζει, αφού ό,τι
δυσκόλεψε το «εγώ» μας ελευθέρωσε την **ΨΥΧΗ** μας.

ΖΗΣΕ τώρα χωρίς να ζητάς όλα να είναι τέλεια. Δε χρειάζεται
να είσαι **ΤΕΛΕΙΟΣ** για να είσαι **ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟΣ**.

Η **ΖΩΗ** δεν έχει κάποιο νόημα, η ίδια είναι το **ΝΟΗΜΑ**.

Γ' αυτό **ΤΟΛΜΗΣΕ** να ζήσεις. Μην κρυφτείς από τις **ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ**.

Κοίταξε κατάματα τους φόβους σου. Οι **ΦΟΒΟΙ** είναι
οι κρυμμένες μας **ΑΛΗΘΕΙΕΣ**. Κάθε **ΦΟΒΟΣ** κρατάει στο σκοτάδι
το δικό μας **ΦΩΣ**.

ΤΟΛΜΗΣΕ να κοιτάξεις κατάματα τον **ΔΕΙΛΟ** εαυτό σου εάν θέλεις
να συναντήσεις τον **ΗΡΩΑ** που κουβαλάς μέσα σου. Κι αυτό
μόνο ένας τρόπος υπάρχει για να το πραγματοποιήσεις: να
ΖΗΣΕΙΣ. Διότι στο τέλος του ταξιδιού δε θα έχει σημασία πόσων
χρόνων πέθανες αλλά πόσο **ΕΖΗΣΗΣ!**

Εκδόσεις **ΨΥΧΟΓΙΟΣ**
www.psichogios.gr

ΚΩΔ. ΜΗΧ.ΣΗΜ. 27717